

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnishvu prejemati:

za
celo leto naprej 30 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravnishvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekepi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 59.

V Ljubljani, v torek 13. marca 1900.

Letnik XXVIII.

Državni zbor.

Dunaj, 12. sušca.

Vojaški novinci.

Danes se je prišla debata o vladni predlogi glede vojaških novincev. V smislu vojnega zakona z dne 11. aprila 1889. daje Avstrija na leto 59211 novincev za stalno armado in mornarico in 10.000 mož za deželno brambo; Ogerska pa daje 43889 mož. Poleg davkov so vojaški novinci ona državna potreba, o kateri ima v prvi vrsti odločevati državni zbor. In vendar že od l. 1897. ni parlament sklepal o tem vprašanju. Obstrukcija je vrgla vse vladne predloge in državne potrebe pod mizo. Državni zbor si je sam sebi vzel pravico, odločevati v najvažnejših vprašanjih. Za letos so Čehi pretili z obstrukcijo proti tej točki. V zadnjem trenutku so se premislili in sklenili samo opozicijo, katero bodo češki govorniki izražali v svojih govorih.

Oglašeni je doslej 27 govornikov proti predlogi in 13 za vojaške novince. Treba pa je pripomniti da mnogi kot protigovorniki vpisani poslanci ne govorijo proti predlogi. Vpisujejo se pro ali contra, samo da pridejo na vrsto in povedo, kar jim teži srce.

Prvi današnji govornik je bil levičar Herzmansky, ki je kot župan kmetiške občine našteval razne slabe posledice militarizma za kmetiški stan.

Slovenski poslanec vitez Berks je naglašal potrebo stalne armade kot državno sredstvo miru, reda in obrambe. V tem pogledu je armada tudi državna potreba. Zato govornik z zadoščenjem pozdravlja sklep češkega kluba, da opusti obstrukcijo proti vojaškim novincem. To je veselo znamenje češke spravljivosti. Čehom je prejšnja vlada storila veliko krivico, zato je upati, da bode sedanja vlada na primeren način češkemu narodu dala zadoščenje in tako omogočila redno delo v zbornici. Treba je miru in sprave med narodi, miru in spravljivosti tudi v zbornici, da se vendar enkrat loti tudi gospodarskih in socialno-političnih vprašanj.

Dr. Okuniewski se je pritoževal, da se vojaki zlorablajo pri volitvah v Galiciji in da npravno življenje mej vojaki ni najboljšje.

Dr. Scheicher je odgovarjal predgovornikom, češ, da vlada ne ovira parlamentarnega dela, ampak poslanci sami. Vlada hoče delo, a obstrukcija je onemogoča. Govornik noče soditi, ali imajo Čehi povod za obstrukcijo; pač pa priznava, da se češka obstrukcija niti iz daleka ne more primerjati z divjo, surovo in skrajno nedostojno obstrukcijo, ki so jo svoj čas uganjali nemški liberalni levičarji. Parlament ni le bolan, ampak je skoraj že mrtev, ker nima nobene moči, nobene inicijative. Čas je, da se parlament oživi, ohrabri in otrese nervoznosti. Konečno govornik priporoča resolucijo, da naj se premeščajo v rezervo vsi kmetiški in obrtniški sinovi, ki so potrebni doma za svoje družine.

Koroški poslanec Tschernigg je vladi dajal lepe nauke glede kmetijstva, obrta in trgovine. Mož naj bi se prijel za svoj nos, kajti ravno on je kaj marljivo s svojimi koroškimi tovariši dve leti podpiral obstrukcijo in s tem gotovo ni koristil svojim kmetiškim volilcem.

Slovenski poslanec Pogacnik je našteval razne olajšave, katere naj bi vojna uprava dovoljevala osobito kmetiškim sinovom. V prvi vrsti bi se morala vojna uprava ozirati na prošnje obolelih in ostarelih staršev, da bi se njihovi sinovi premeščali v rezervo. Istotako naj bi se sploh kmetiški sinovi, kolikor mogoče, uvrščali v nadomestno rezervo. Ravnotako pa žele kmetiški posestniki in obrtniki, da bi neposredno ali po zadrugah brez prekupcev zalagali armado, kakor se to godi že v nekaterih armadah. S tem bi vojna uprava pospeševala gmotno blagostanje ravno onih stanov, ki plačujejo največ krvnega davka. Jako potrebno bi bilo tudi, da se v armadi, kakor v Franciji in Nemčiji, uvede posredovanje za delo, to je, da vojna uprava naznanja vojakom, kje morejo po vojaški službi dobiti gotovo delo. Želeti bi bilo dalje, da so

pošiljatve vojakom od doma poštne proste, in da se odpravi srečanje številke pri vojaških naborih. Tu namreč odločuje samo slepa sreča. Obžalovati je tudi, da vojna uprava prepozno ali sploh ne naznanja domačim, ako pri vojakih zbolijo in umrje njihov sin. To so stvari, katere more vojna uprava izvršiti brez vsake škode za armado, a v veliko olajšavo kmetiškemu ljudstvu.

Govornik se je dotaknil tudi narodnostnega vprašanja, rekoč, da na jugu pri kontrolnih shodih gotovo ni nihče z namenom preziral vojaških ukazov. Vedno so se oglašali s »tukaja« in nihče se ni nad tem izpodtikal. To atero so vprizorili le ljudje, ki niso prijatelji slovanskih narodov. Iz istih razlogov tudi častnike silijo v nemške kazine, kajti brez častnikov bile bi prazne in brez življenja. A ravno to ne pospešuje narodne sprave. (Živahno odobravanje).

Dr. Engel na to prečita kratko izjavo, da češki poslanci ne bodo, dasi bi mogli, z obstrukcijo preprečili vojno predlogo. Nikakor pa ne bodo glasovali za predlogo, ker bi to pomenilo zaupanje vladi, ki vzdržuje proti češkemu narodu naperjeno odredbo prejšnje vlade.

Konečno sta govorila še glavna govornika. Dr. Schücker je opravičeval nemško obstrukcijo in umival zamorca. Niti najmanjšega razloga Nemci ne morejo navesti za svoje herostratsko delo. Jezikovni neredbi sta bili povod, a vzrok je bila nevolja, ker so zgubili svojo prejšnjo hegemonijo. To je dejstvo ki ga ne morejo utajiti.

To je naglašal tudi drugi glavni govornik, češki poslanec dr. Herold, ki se je obširno bavil z zde-vprašanjem. Vojna uprava naj pomisli, da noben vojak ne more zatajiti svoje narodne zavesti v trenutku, ko obleče vojaško suknjo. S tem naj računa vojna uprava. Ona naj goji, pospešuje in neguje to zavest, ki se popolnoma strinja z avstrijskim domoljubjem. Tega domoljubja tudi armada ne nadomesti s svojo staro tradicijo. Vsi narodi spoštujejo in čislajo armado, toda ravno tako naj ta ne dela razlike med narodi. Armada ne sme biti svet sam za se, tudi ne sme svoje moči polagati

na tehtnico za eno ali drugo stranko. Ravno-pravnost bode merilo za vse in vsakega. Ravno s tem je mogoče pomiriti duhove in zadušiti prepir. Čehi so prijatelji armade, a glasovali bodo proti vladni predlogi, ker vladi ne morejo zaupati, dokler ne poravna krivice z dne 17. oktobra 1899. (Živahno odobravanje.)

Po kratkem odgovoru poročevalca Popowskega je zbornica sklenila preiti v nadrobno razpravo o zakonu. Sedaj že nad eno uro govori češki poslanec Doležal; za njim pride na vrsto dr. Lang. Predsednik pa hoče, da zbornica še danes dovoli vojaške novince.

Vinska klavzula.

Poslanec Pfeifer in tovariši so v zadnji seji predlagali: »Vlada naj pri novi obravnavi o trgovinski pogodbi z Italijo odpravi takozvano vinsko klavzulo ter primerno zviša carino od italijanskih vin pri uvozu v Avstrijo.«

Kakor znano, se je v pogodbi z Italijo z dne 6. decembra 1891 carina od italijanskih vin znižala od 20 gl. na 3 gl. 20 kr. Posledica je bila, da so italijanski vinski trgovci nam usiljevali svoja vina. Tako se je iz Italije leta 1892 izvozilo v Avstrijo 473.415 met. stotov, leta 1893 celo 1.185.794 meterskih stotov in leta 1898 že 1.505.203 met. stotov. Tako je šlo v Italijo nad 70 milijonov avstrijskega denarja za vino. Ta pogodba z Italijo poteče koncem leta 1903. Tedaj bode treba premembe v tem oziru, ker vinska klavzula je za naše vinorejce hud udarec.

Streljanje proti toči.

Toča provzroča vsako leto mnogo škode. Država in dežela sicer dovoljujeta male podpore po toči poškodovanim, a poljedelci imajo večkrat občutne škode po toči. Leta 1896 pa so pričeli streljati proti toči; poskusi so se povsod dobro obnesli. Na Kranjskem je bilo že lani 180 strelnih stacij, a treba bi jih bilo vsaj še 220, posebno v vinorodnih krajih. Troški za tako stacijo znašajo okoli 200 kron. Na Ogerskem in v Italiji država dovoljuje znatne podpore za strelne stacije, pri nas si jih morajo občine

LISTEK.

0 nervoznosti.

Spisal F. D.

(Dalje.)

Kaj je nervoznost? Strogo znanstvena opredelba, proti kateri bi se ne dalo ničesar ugovarjati, je težko mogoča, kakor sploh pri vseh boleznih, za katere ni mogoče nikakih organskih izprememb dokazati; znanost si je pomagala s tem, da je uvedla pomožni pojem takozvanih »funkcijskih« boleznih. Živci nervoznega človeka so z ozirom na vse nam dostopne preiskovalne metode prav taki, kakor oni popolnoma normalnega človeka. Nervoznost je torej le neka »funkcijska« hiba, ne da bi se bila organska sestava živcev na kateri koli nam znani način izpremenila. Jeli pa je nervoznost sploh bolezen? Včasih je, včasih ni; splošno stoji na meji mej zdravjem in boleznijo in je precej brez pomena, kam da se jo prišteva. Vendar je treba vpoštevati, da je nervoznost lahko znak kake že obstoječe bolezni, ali je začetek kake razvijati se začenjajoče nervoze, n. pr. nevraštenije. Drugod pa zopet nahajamo milejše

slučaje, brez rodbinske obtežitve, katerih nikakor ni mogoče smatrati za prave bolezni. Sploh je mogoče nebroj prehodnih oblik od popolnega zdravja pa do prave nevraštenije, tako, da ni mogoče nervoznosti začrtati ostrih mej.

Nervoznost je umevati kot slabotnost in nenavadno dražljivost našega živčevja, katero hitreje in intenzivneje reaguje na zunanje vtise. So ljudje, ki se hitro vturijo pri vsakem duševnem delu, se posebno hitro naveličajo enakomernega dela, želeč pogostnih izprememb, katerim po nedolgem času preseda tudi telesno delo, katerim je odveč daljše gibanje, kakor tudi daljši počitek, kateri postanejo nestrpni pri večjih govorih, predstavah. Razburijo se vsled majhnega ropota, malenkostna nepravilnost v hiši, uradu, šoli jim vzame veselje in dobro voljo in se hudujejo nad onimi, ki so to zakrivil. Malo stalnosti kaže njih čustvovanje; hitro se jim vzbude afekti, veselje, jeza, strah, obup, a se zopet hitro menjajo. Notranja vznemirjenost se zrcali v zunanjem nemiru, v kretnjah, gestikulacijah, trese se jim roka ali drhte po celem telesu; to se javlja v pogovorih, preprih, debatah, tudi pismeni proizvodi niso brez znaka nervoz-

nosti. Neznatne nezgode in neprilike vsakdanjega življenja, stvari, za katere bi se marsikdo ne zmenil ne, spravijo jih iz ravnotežja. Če imajo opraviti z občinstvom kot javni funkcionarji, vtegnejo postati neprijetni, če ne kaj hujšega; podrejeno oboje, posli, pomočniki, nižji uradniki imajo včasih veliko pretrpeti vsled nervoznosti gospodov. Pa tudi nervozni ljudje morajo veliko pretrpeti sami s seboj; nezadovoljni so s svetom in s časom se jih polasti pesimizem; tudi noč jim ne prinaša potrebnega pokoja, ker težko zaspe; njih spanje je nemirno in pogostne, časih prav mučne so sanje, da živci ne vživajo pravega miru. Poleg vsega tega je treba vedeti, da so nervozni ljudje tudi drugače jako občutljivi proti zunanjim vtišom, proti vremenu, klimatičnim razmeram, nerednostim v vživanju i. t. d.; ne redko jih muči tudi glavobol.

Nervoznost nastopa pri različnih osebah v tako mnogovrstnih oblikah, da je nemogoče podati o njej popolno in enotno sliko; individualne okoliščine, poklic, starost, spol, vzgoja igrajo tukaj veliko ulogo. Mnogi ne morejo ohraniti mirnih živcev, če so mej več ljudmi, polasti se jih nerazložljivi nemir in beže v samoto; drugih pa je samoto

strah; nekateri trepetajo pred živalicami, ki so drugače neškodljive in nedolžne; obledé ali celo omedlé pri pogledu na rane ali na kri. Pri igranju, posebno za denar, niso zmožni, trezno presoditi položaj in s premislekom postopati; razburjenost se jim bere že na rokah. Značilno je, kako strastno da se dandanes čita dnevniško časopisje po velikih mestih. Dasi izhajajo veliko mestni listi po večkrat na dan, je ljudem vendar težko čakati prihodne izdaje in nestrpno zvone pri telefonu in motijo žurnaliste pri delu. In kako hlastno se zagrabi izidši časopis in se ga ne odloži preje, dokler ni prebrana zadnja brzojavka; čita pa se strastno, z notranjim nemir, ker senzacionalnih novic, ki hranijo moderne živce v neprestanem vibriranju, je vedno dovolj. Nepopisna panika nastane v vrstah velikomestnega občinstva, če se pojavi kaka nalezljiva bolezen, dasi imamo dandanes toliko vspešnih sredstev proti tej nevarnosti; ta nervoznost, v podobi večinoma neutemeljenega strahu, ki se v velikem stilu polašča velikomestnega občinstva, je že dobila svoje ime. (Panfobija — Allfurcht), zato se po pravici velikokrat citira zvana rečenica »Allzuviel Nerven und zu wenig Nerv«. Tukaj bi bila morda pri-

in zasebniki ustanavljati z deželnimi podporami. Ker pa ima tudi država koristi od teh naprav, zato so poslanec Pfeifer in tovariši v zadnji seji predlagali, naj bi tudi država že za tekoče leto postavila v proračun primerno svoto v podporo strelnim stacijam.

Predsedstvo pri cesarju.

Danes dopoldne je presvetli cesar vsprejel v avdijenci predsednika posl. zbornice dr. pl. Fuchsa in oba podpredsednika, Pradeja in dr. Začka. Cesar je nasproti dr. pl. Fuchsu izražal željo, naj bi državni zbor uporabil svoje ustavne pravice ter marljivo delal. Podpredsednikoma pa je naglašal svoje veselje, da sta izvoljena v predsedstvo kot člana dveh močnih, nasprotnih si strank. To daje upanje, da se nasprotja ublažijo. Nasproti dr. Začku je cesar še posebno naglašal, da je naklonjen češkemu narodu, kateri mora dobiti svoje pravice. Treba je le, da se sprava posreči in delo v parlamentu prične. Cesar je tudi izrazil svojo zadovoljnost, da so Čehi ustavili obstrukcijo proti predlogi o vojaških novincih.

Krekovo slavlje v Gradcu.

(Izvirno poročilo.)

Nemška nestrpnost in nadutost je preprečila, da se ni mogel povsem razviti slavnostni komers, ki ga je priredilo akademsko društvo »Triglav« v proslavo šestdesetletnice rojstva in tridesetletnice docenture vseučilišnega profesorja dr. Gregorija Kreka. Po vsem mestu ni bilo dobiti prostornejše dvorane za komera, zadovoljiti smo se morali s tesnim salonom v Kavbetovi »třebonski pivarni«. A navzlic temu se je izvršil komers dostojno in tem priskrbeje. Brez nepotrebne hvalisanja in laskanja je označil phil. Makso Pirnat v priprostitih, a jedrovitih in srečno izbranih besedah Krekove zasluge za znanost in narod. Krek je bil prvi, ki je začel orati ledino slovanske starožitnosti. Ni se zadovoljil z iskanjem korenov, ampak na podlagi jezikoslovja in zgodovinskih virov je rekonstruiral živo sliko naše omike v temni davnini. Krek je položil temelje znanosti, ki je začela v probujenih narodih tako lepo procvitati, znanost, ki ji pravimo folkloristika. Dasi je slovelo in slovi Krekovo ime po vsem učenem svetu, vendar ni slava Kreka prevzela, da bi pozabil svoje pokolenje ali se sramoval našega naroda. Krek je bil in je zvest sin svojemu narodu, naše gore zelen list.

Njegovemu nevstrašenemu postopanju se je posrečilo doseči, da delajo lahko jugoslovanski profesorski kandidati izpite v svoji materinščini, njegovi narodni trudoljubivosti se imamo zahvaliti, da se je ustanovila na graškem vseučilišču še druga stolica za slovansko jezikoznanstvo in da se razlega s te vseučiliške stolice slovenska beseda. Kolike zasluge si je pridobil za slovensko dijaštvo v Gradcu, priča najbolj častni priimek »oče slovenskega dijaštva«, ki mu ga je vzdel narod in dijaštvo za njegovo požrtvovalnost in ljubezen do akademiške mladeži. Najlepši dokaz Krekovega kremenitega značaja in nje-

ložnost govoriti kaj več o splošnih sedanjih kulturnih razmerah, bodisi v umetnosti, etičnem življenju in verstvu, bodisi v državni ali socialni politiki in opozarjati na končne posledice vedno bolj napredujoče degeneracije in dekadence. Pa je boljše prepustiti to delo spretnejšim močem in ne prekoračiti ozkih mej te razprave.

Posebne vrste nervoznost se pojavlja pri onih osebah, katerih živci so s časom postali neobčutni in topi za navadne vsakdanje vtise in vžitke, in teže po vedno ostrejših, pikantnejših mikih, po novih, vedno dražestnejših slasteh. Odtod hrepenenje modernega človeštva po kurioznostih in senzacijah; leposlovje se bliža smotru, zadoščati le čutnicam; v dramatikah se opažajo perversnosti, ki so bile prihranjene prav naši generaciji, kakor n. pr. tendence spravljati na gledališki oder skoraj same patološke slučaje, predstavljati histerijo in paranojo; to so pojavi nenormalne družbe; prizadeti so pri tem avtorji prav toliko kot občinstvo. Vedeti je pa tudi treba, da se nervoznost velikokrat pojavlja v družbi moralne inferiornosti, na podlagi tega dejstva je marmaj lahko umljivo. (Dalje prih.)

gove narodne zavednosti je značilno dejstvo, da ni prejel nikakega odlikovanja od vladnih krogov, dasi niso ti navadno varčni nasproti gotovim osebam. A Krekove zasluge priznavajo drugi, merodajnejši krogi, Kreka so odlikovale vse slovanske akademije znanosti in druga tudi neslovanska učena društva, Kreka spoštuje in ljubi kot dičnega učenjaka, vzornega rodoljuba vsak Slovenec, vsak Slovan. Viharno odobravanje slovanskega dijaštva in starejših odličnih graških Slovencev je pričalo, da je govoril slavnostni govornik vsem navzočim iz srca.

V iskrenih besedah se je zahvalil slavljenec ter slikal žalostne razmere one dobe, v kateri je začel svoje uspešno delovanje. Prebirali so nebroj brzogovornih čestitk in pozdravov, ki so jih poslali nekdanji Krekovi učenci in drugi odličnjaki iz vseh slovenskih in slovanskih pokrajin.

Kot predsednik izvanakademični podružnici sv. C. in M. in pa slov. izobraževalnemu in zabavnemu društvu »Napreje« je čestital dr. Fr. Žizek slavljenec, dr. B. Ipavc mu je napil kot vzornemu očetu; zatem so predsedniki slovanskih akademskih društev izražali svoje čestitke. Med govori sta nastopala dijaški pevski zbor in kvartet ter s slovensko pesmijo pospešila lepo slovesnost.

Slovensko dijaštvo je s tem lepo uspešnim komercem sijajno zadostilo svojemu očetu za razne žalitve, s katerimi so posamezni nehvaležniki vračevali Krekove dobrote.

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. marca.

Položaj. Čehi so torej opustili obstrukcijo proti predlogu o kontingentu vojaških novincev in razni listi spuščajo sedaj v svet kritike o tem sklepu, ki se je storil z znatno večino, kajti za obstrukcijo te predloge je v klubu glasovalo le 14 poslancev. »Politika« piše, da ni to nobena koncesija vladi, nobena slabost čeških zastopnikov, ampak le taktika. Orožje, s katerim hočejo vlado in Nemce prisiliti k popustljivosti, imajo Čehi vedno še pripravljeno in le stvar Nemcev in vlade bo, ako bodo zgrabili za to orožje. Svoje pozicije za obstrukcijo proti gospodarskim predlogom, mej katerimi so tudi nove železnice, so si dobro zasigurali. V praških političnih krogih se zatrjuje, da je položaj Körberjev velekritičen, in da bode na svojem mestu vztrajal komaj dva meseca. Da bi se vzdržal, dela vsestranske napore in Čehi so, kakor sodijo, zopet drugod, pripravljeni, da izrabijo svoj položaj. — »Montagspresse« naznaja, da se bodo upravne konference zopet pričele mej odmorom po zaključku državnega zbora, ki baje konča v nekaj dneh svoje delo, in da se po zasedanjih deželnih zborov upravne konference tudi nadaljujejo. — »Narodni Listy« pravijo, da bodo češki odposlanci pri spravni konferencah najprej vprašali nemške člane konference, ako še vedno stojijo na stališču, da bodi nemščina državni in občevalni jezik in da je nadaljevanje konference odvisno od zanikujočega odgovora. Nemci seve takega odgovora skoro gotovo ne bodo dali in tako se bode »dobra volja« vlade zopet razbila.

Narodni svet, ki bode s sodelovanjem vseh čeških strank določal skupno postopanje v češki politiki in narodnem gospodarstvu, so torej dobili Čehi, ter je narodni svet imel preteklo nedeljo sestanek v Pragi. Baval se je s taktiko čeških poslancev v drž. zboru. Sestanku je prisostvovalo mnogo poslancev. Dne 25. t. m. se skliče v Prago zborovanje agrarcev, ki bodo pretresali tudi narodno-gospodarski načrt Körberjeve vlade.

Stavka premogarjev na Češkem utegne imeti resne posledice, ako se skoro kaj ne zgodi v prilog rudarjev. Nedostajanje premoga je premog tako podražilo, da se nižji sloji le s težavo zadržujejo, da ne dajo eksplozivno duška svoji nevolji. Z juga Češke naznajo že, da je mnogo tovarnarjev odpustilo znatno število delavcev, ker nedostaja premoga. V Pragi so bile v nedeljo demonstracije v prilog stavkujočim delavcem.

Francoska vlada si je minuli teden priborila zopet sijajno zmago v parlamentu. Zmagala je s 488 proti 20 glasovom. Toda kdor bližje pogleda to zmago, spozna, da je

bila vlada s tem razmerjem glasov le porazena. Stvar je pa bila taka-le: Ministra za mornarico de Lanessana so prijemali, ker ni preprečil velikih sleparij svojega uradnika žida Philippa, ki je mej drugim imel že vse napeljeno, da za 25.000 frankov izda Angležem vse podrobnosti o nabavi transvalskega orožja na francoskih tleh. Opozicija je predlagala, naj se v znamenje nezaupanja črta iz proračuna za mornarico 500 fr. Vlada je zastavila vse svoje sile, da bi oprala ministrov postopanje, zagovarjal se je minister sam in tudi kabinetni načelnik mu je pomagal, a vse zaman. Konečno se je minister izjavil sam za predlog, in vlada je »zmagala«.

Bojkotovanje Anglije radi njenega postopanja v sedanji vojski napram Burom je na dnevnem redu odličnih ruskih krogov. Vse rusko časopisje dokazuje, da se bo s takim bojkotovanjem najbolj kaznovala angleška ošabnost, ker ji odreče v tem slučaju pomoč celo vsemogočna mornarica. Angleži so kot kramarji navezani na ves svet in bi prav britko občutili, ko bi jih večina evropskega prebivalstva popolno bojkotirala. »Petersburška Wjedomosti« pozivlja, naj se vsa Evropa pridruži že precej številnemu ruskemu krogu trgovcev in industrijalcev. Seveda ta opomin ne bo našel vsesplošnega odmeva.

Cecil Rhodes je na potu v Anglijo, kjer ga baje že vse željno pričakuje, da ga pozdravi kot rešenega jetnika iz Kimberleya. Toda še bolj hrepeni po Londonu Cecil Rhodes sam, ker se mu zdi, da se sedaj v kratkem prično pogajanja glede južno-afriškega miru in je neobhodno potrebno, da je pri teh posvetih čim največ osebno navzoč. Dijamantni kralj ve, da se nahaja v Londonu stranka, ki sicer ne nasprotuje vladni politiki, pač pa zahteva, da se pri sklepanju miru postopa z Buri čim najmileje. Nasprotno pa ima on pripravljeno spomenico, ki, to si moremo misliti, ni sestavljena v Burom prijaznem smislu. Toda vse kaže, da Rhodesova če prav vsemogočna beseda ne bo zmagala na vseh koncih in krajih. Vlada mora namreč računati z javnim mnenjem, ki vstraja sedaj pri načelu popolne enakopravnosti za oba naroda v transvalskih republikah. Obe deželi se sicer hoče priklopiti angleški posesti, a niti za to še ni edinosti v londonskem kabinetu, in zato je Rhodesova prisotnost neobhodno potrebna.

V Braziliji vre. Iz Rio de Janeira se poroča, da je brazilska vlada prišla na sled zaroti proti republiki. Vlada dolži nekatere monarhiste, da so podkupovali policijske agente in razne druge osebe, ki bi jim bile pri ustanku lahko v prilog. Vsekakor sumljiva je gostobesednost vlade, s katero pripoveduje ves načrt, ki je v prvi vrsti meril baje na to: predsednika republike Capos-Sela dobiti v svojo oblast in potem ustanoviti začasno vlado.

Knjige in časopisi.

»Narodni Gospodar« ima v 5. številu naslednjo vsebino: »Pridelujmo krmo!« — Vinogradniška enketa v Novem Mestu. — Kako gnojiti sadnemu drevju. — Solnčni krog in čebela. — Kmetova opravila mes. marca. — Vprašanja in odgovori. — Nekaj potnih vtisov iz Zedinjenih držav. — Kateri zakonski predpisi veljajo glede trgovčeve korespondence. — Obrtni pravnik: 1. Mojster in učenec. — Črtice iz zadružnega prava. — Iz št. Jurja pri Kranju. — Razno. — Denarni promet hranilnic in posojilnic v mesecu januariju in februariju. — Tržne cene žitu na dunajski borzi. — Tržne cene surovih svežih kož. — Ta vsebina obsega 11 strani, poleg tega ima list še 5 strani obsežen inseratni del. List je toli poučen in zanimiv, da si pridobiva prijatelj tudi mej dosedanjimi nasprotniki zadružne misli.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. marca.

Javno predavanje. Jutri v sredo ob 1/8. uri priredi »Slov. kršč. soc. zveza« javno predavanje v »Kat. Domu«. Predaval bode g. dr. Debevec.

Še jedenkrat — proslava sv. očeta. Odbor »Slov. kršč. soc. zveze« je v sinočni seji sklenil, da ponovi na občno željo ves

vsopred nedeljskega slavlja v nedeljo 25. marca in sicer na korist škofovim šolskim zavodom. Prekrasna igra »Mlini pod zemljo« bodo gotovo tudi to pot napolnila dvorano »Katoliškega Doma«, posebno ker je predstava združena s toli blagim namenom. Sedeži po 1 gld. 60, 40, 30 in 20 kr. se bodo prodajali od sobote naprej pri hišniku »Katoliškega Doma.« Želeti je, da si občinstvo pravočasno omisli sedeže, ker je zanimanje za predstavo izvenredno.

Samo strankarstvo! »Narod« zlorablja vse, tudi akcijo za sestavo prošnje glede olajšanja ozir. odpisa potresnih posojil v svoje strankarske namene. Mi smo bili tega mnenja, da treba vsem skupno storiti v tem pogledu svojo dolžnost. Zaradi tega smo bili mnenja, da bo v Ljubljani vse potrebno oskrbelo društvo hišnih posestnikov, kot nepolitično društvo, kot društvo nad strankami. »Narod« se je sedaj postal tudi tega društva ter ga rabi v svoje namene proti klerikalcem. Kar se tiče tiskovin, zaradi katerih se zadira v nas, mu povemo, da to nas ne zadeva, nego njegove ljudi, da smo pa mnenja, da treba za prošnje tiskovin, na katerih seveda se mora vsa prošnja posebe z dejanskimi razlogi temeljito podpreti. — »Narodu« bi svetovali, naj vsaj v tem vprašanju, kjer se gre za koristi toliko rojakov, ne sili na dan s svojim strankarskim konjskim kopitom!

»Slovenski Narod« in slovensko vinogradniško društvo. »Slov. Narod« se je zadnje dni zopet zaletaval v slov. vinogradniško društvo in je po svojih proizvajanjih vsa mogoča hudodelstva pripisoval klerikalcem. Mi ne čutimo nikake dolžnosti slov. vinog. društvo zagovarjati, a zdi se nam umestno, da zaradi »Narodove« gonje pojasnimo stvar s sledečimi nam doposlanimi vrstami: Ni ga advokata, kateri bi ne bil že plačal globe zaradi pomankljivega kolekovanja uradnih vlog; ni ga finančnega uradnika, kateri bi se ne bil že zmotil pri odmeri davščine; in ni ga niti vinotrčca, niti krčmarja, kateri bi ne bil imel navzkrižja z užitninskimi uradi. Prav s tega stališča je razmotrivati položaj, o kojem smo naslednje pozvedeli: »Slov. vinogradniško društvo« je bilo ovađeno, da je njegov kletar društvenemu krčmarju zamenjal v sodu ostalo goščo s pristnim vinom, in da je prodajal vina iz založne kleti tudi pod 56 l. Gošča, koje ne more rabiti krčmar, in to je le malenkost v malem sodu, kakoršnega ima krčmar na pipi, je bila pravilno obdačena, in če jo je društveni kletar zamenjal z enako kvantiteto čistega vina, tedaj ni bil nikdo oškodovan in to tem manj, ker plača društvo na leto večjo vsoto deželnemu zakupu za ono vino, ki bi pripadalo tudi v založni kleti kaki užitnini. Iz tega sledi, da je vsako oškodovanje deželne naklade izključeno, oškodovana je le klet v prid krčmarja. V kolikor so pa po zakonu zahtevane formalnosti kršene, in kdo da je to zakrivil, bo pokazala preiskava, kajti sliši se, da se ni ničesar storilo, kar bi ne bilo posameznim članom uprave znanega. Slavno nadzorstvo po nakladni upravi pa more društvenemu odboru le prav priti, kajti olajša mu lastno nadzorstvo. Preiskava naj bo, in naj bo stroga; in ta bo dokazala, da društveni odbor ne more odgovoren biti za dejanja onih, kateri delajo brez njegove vednosti na svoje roke. Prav tako je pa delal bivši poslovodja, po »Slov. Narodu« občinstvu dobro znani g. Petrič Fran, kateri je vse poslovanje, kakor se je vršilo do zadnjega časa, kot samostalni poslovodja vpeljal in vodil, dokler ni dobil — bolje službe. Vse to, kar se naklada »Slov. vinog. društvu« za krivdo, je vpeljal g. Petrič, ne da bi bil o tem odboru poročal, oziroma tudi proti njegovi volji. G. Petrič je, kakor je občinstvu mesec za mesecem pripovedoval, skozi 20 let premišljeval, kako bi se zasnovalo tako društvo, da bi pomagalo našim vinogradnikom svoje vino ugodneje prodajati, in ker sam ni mogel tega doseči, si je iskal oseb in imen, kateri bi njegovo podjetje ščitili. Posrečilo se mu je vse to, a sam si je pridržal poslovodstvo, in to mu je dalo priliko pri društvu delati svojevoljno. Kakor pa sploh ne vzdrži dolgo nikjer, je tudi tukaj odskočil, ko je dobil prodajo Puntiganskega piva, kar mu tudi več nese. Kar je pa bolj zanimivo, je pa to, da je Petrič takoj po svojem odskoku ponudil se vodstvu

»Slov. Naroda« kot sodelovalce, kateri bo prinašal tvari od »Slov. vinog. društva« in od gospodarske organizacije itl., kar je dr. Tavčar sam javno priznal. Sliši se pa tudi, da je v zvezi z ovadbo proti »Slov. vinog. društvu«, in to se da sklepati tudi iz njegovega doslednega pretenja proti društvu. Tedaj je g. Petrič sodrug Malovrhov v boju proti po njem vpeljanemu »Slov. vinog. društvu«. To znači položaj in človeka in ga priporoča vsaki službi in vsaki družbi! — O podjetju samem nas bo pa prepričala bilanca, ki pride v kratkem času v javnost.

Osebnosti. Poštini praktikantom je imenovan Anton Dulansky v Ljubljani. Poštini oficijal Adolf Müller v Trstu je stopil v pokoj, — Umrl je v Novem Mestu hotelir Friderik Schwarz.

„Deutsche Wacht“ in slov. dame. Deutsche Wacht vir vseh mogočih budalosti, kakoršne le potrpežljivi žledoci njenih bralcev prenesejo, piše v zadnjem uvodnem članku dolgo vrsto zabavljic na slovenske dame ter jih graja zaradi baje nedostojnega vedenja za časa češkega obiska. Sklicuje se v prvi vrsti na izpovedbo nadepolne hčerke dr. Schurbija v znanem procesu zaradi dr. Negrijevega pljuvanja, za kar ga je moral stric njegove žene in oče nepristranske priče, dr. Schurbi zagovarjati. Ta ve povedati, da je neka dama, ki je stala na balkonu »Narodnega doma«, z nogami tepala (grozno!) najbrže od veselja, ker Nemci zaradi vojaškega kordona niso mogli vseh barbarskih silovitosti izvesti, kar so si jih želeli. To je tedaj kaj nedostojnega!? Kedor pozna balkon »Narodnega doma«, ve da se ne more od spodaj ali od nasprotne strani videti nog tistega, ki je na balkonu drugače, kakor od kolena navzgor, ker je spredaj precej visok predzid. Če torej kaka dama v resnici z nogami tepta, se tega ne more od nasprotne strani videti, ker ima vsaka krilo vsaj do kolen. — Druga priča je frizer Cvereno (Hrvat, žalostna mu majka!) Ta je tudi nekaj podobnega izpovedal. Seveda so obdolžene dame, s katerimi so se nemške priče konfrontirale, celo stvar kot neresnično pojasnile in pod prisego potrdile. Isto so potrdile vse druge dame. Faktum pa je, da je bil dr. Negri zaradi pljuvanja na slovensko gospico od okr. sodišča obsojen na tri dni zapore, in da je bila nemška devica Johana Kloiber zaradi pljuvanja na slovenske gospode obsojena od istega sodišča na tritedenski zapor. Celjskim Nemcem bi pa spravili radi v spomin rek, da ni dobro na druge kamenje metati tistemu, ki je v stekleni hiši.

Zagorski krščanski socijalci proslave jubilej sv. očeta prihodnjio nedeljo s slavnostjo, katero priredi »Slov. katoliško delavsko društvo« v Zagorju. Med drugim je na vsporedni igri »Po zaklad«.

Upravna Sotla. Pretečeno leto je predlagal v štajerskem deželnem zboru poslanec Žičkar, naj se popravi struga Sotle, ki provzroča leto za letom veliko škodo po svojem preplavljenju po štajerski, kakor hrvaški zemlji. Predlog se je vsprejel. V poročilu, katero razpošilja ravnokar deželni odbor deželnim poslancem, se bere o tej zadevi sledeče: Vsled naročila visokega deželnega zbora z dne 29. aprila 1899 v zadevi uravnave Sotline struge v rogaškem, šmarškem, kozjanskem in breškem okraju je stopil deželni odbor v dogovor s kr. hrvaško-slavonsko-dalmatinsko deželno vlado v Zagrebu. Z noto dne 27. junija 1899, številka 43.848, je kr. hrvaško-slavonsko-dalmatinska deželna vlada v Zagrebu naznanila, da ji je došlo tudi tostran Sotle več pritožb zavoljo opustošenja v sotlinem ozemlju in je torej sistematično uravnati Sotlino strugo neizogibna potreba. Predlog o skupnem postopanju hrvaško-slavonsko-dalmatinske deželne vlada rada vsprejme in pričakuje nadaljnjih poročil, da more svojim kulturno-tehničnim organom dati primernih navodil, kako jim je z onostranskimi organi skupno postopati. — Deželni stavbeni urad bo poskrbel, da se bo skupno z organom kr. deželne vlade v Zagrebu pregledala Sotla.

V Beljak je prišel korni poveljnik Succovaty.

Potrjeni zakoni. Cesar je potrdil od dež. zbora koroškega sklenjen zakon o zlaganju zemljiških posestev in zakon, s katerim se nekaj spreminja zakon z dne 5. iu-

lija 1885 o delitvi skupnih zemljiških posesti.

Slovenski igralci v Karlovcu. »Karlovački glas« javlja, da pridejo meseca aprila najodličnejše moči slovenskega gledališča v Karlovec ter da bodo ondi priredili nekaj predstav.

Spravna akcija v Istri. Od hrvaške strani so določeni za pogajanja z Lahi, kakor poroča »Edinost«, dr. M. Laginja, V. Spinčič in dr. Stanger. Iz pogajanj menda ne bo nič, ker radikalni elementi okolu »Indipendence« hujskajo proti vsakem spravnom pogajanju.

Tržaške novice. Tržaški »Sokol« je prekosil ljubljanskega. K telovadbi hodi vstrajno 60 telovadcev. — Čudno presenečenje je doživel v soboto nek tržaški gospod. Nek izvošček mu je pripeljal žleto deklece, katero mu je izročila neznana gospa. Policija je iskala to gospo in končno aretovala neko elegantno tujko, ki je pripoznala, da se je hotela na ta način znebiti otroka.

Imenovan je profesor na drž. realki v Zadru Jožef Tuni profesorjem trgovske sekcije na trgovski in navtiški šoli v Trstu.

Častno občanstvo. Občinski odbor v Št. Vidu nad Vipavo je v svoji seji dne 11. marca t. l. izvolil g. Vlacava Golla, c. kr. gozdnega nadsvetnika v Ljubljani, častnim občanom.

Štajarski dež. poslanec Sagner je odložil mandat, ker so ga pri sodišču tožili baje Slovenci in je bil mož obsojen.

Okrađeni poštar. J. Potokarju, poštarju v Radomljah, je bilo ukradenih več vrednostnih stvari in nad 200 kron denarja. Ukradla jih je 13letna Katarina Prešeren, katero je do tatvine nagovorila nje — mati.

Ulom v trgovino. V izložbeno okno trgovca Leksandra v Kolodvorskih ulicah so ulomili tatovi ter pobrali nekaj steklenic »abgusa«, dežnikov in nož. Dva tička, ki sta se napila Leksandrova »abgusa« sta že pod ključem. Oba sta mladoletna brata Slamnik.

Požar v gozdu. V gozdu »Svibenje« pri Litiji je včeraj nastal požar. Škode je 200 kron.

Jubilejsko ces. spominjsko svetinjo še dobe poštne ekspeditorji, ki so 2. dec. 1898 bili kot taki že pet let v službi, pomožni uradniki poštnohраниlišnega urada, ki so ob istem času imeli tri službena leta in so že dovršili 21. leto in dalje drž. manipulacijski diurnisti na sistemiziranih mestih, ki so bili 2. dec. 1898 tri leta na svojem mestu.

Vlada in sprememba obč. volilnega reda na Dunaju. »Wiener Neueste Nachrichten« poročajo, da je v soboto prišel v cesarsko kabinetno pisarno zakon o dunajskem občinskem statutu. Ministerski svet je cesarju soglasno priporočil potrjenje statuta. Koncem tega ali začetkom prihodnjega tedna prinese »Wiener Zeitung« cesarjev odlok. Rotšild dela na vse kriplje.

Zboljšanje plač državnih živinozdravnikov. Pred nekaj dnevi je predložila vlada državnemu zboru načrt postaviti, s katero se urejajo službe in plače državnim živinozdravnikom. Po tem načrtu se opuste mesta veterinarov koncipistov in se bodo zboljšale službene razmere drž. živinozdravnikom.

Nesreča na ziljski železnici. Pri Blačah je v soboto kurilec železniškega stroja nekaj korakov pred postajo pomolil glavo preko stroja. Prepričati se je hotel, ako je zadostno popravljena mašinerija, ker je vlak moral radi nezadostnosti mašinerije prejeti obstatu sredi proge. V tem trenutku je vlak privozil mimo nekkih hlodov. V hlode je kurilec treščil z glavo ter se je s krvjo polit mrtev zgrudil raz stroja.

Ponesrečen kamnosek. Včeraj se je kamnolomu v Podpeči ponesrečil pri delu hišni posestnik Čot iz Notranjih Goric. Vsled neopreznosti padel je raz višočine 7 sežnjev. Obležal je v polni nezvesti.

Omedlel je na Marijinem trgu diurnist K. iz Gornjega Grada. Iskal je že pred meseci v Ljubljani službe, ker je bil odpuščen v Gornjem Gradu. Odpotoval je potem k sestri v Zagorje, od koder se je zopet povrnil brez sredstev. Omedlel je vsled oslavljenja.

Na Žabjak, namesto v Ameriko, je včeraj prišel J. Kosner iz Ise, okr. Olav

Rudolfovo. To sitnost mu je napravila preklicana vojaška dolžnost, kateri se je fant hotel odtegniti. Tudi neki Kostevc iz Rateče, občina Brusnice je hotel popihati v Ameriko, pa sa je moral obrisati pod nosom.

Lov na tatu. Včeraj popoldne je bil lov na tatu v Vodmatu. Zasačili so dva stopača. Jeden je nesel pod pazduho vkradeno meso. Stražnik ju je povabil seboj, a mož z mesom je ušel. Stražnik je obdržal le njegovega prijatelja Piskerca. Tat, ki je ušel, je zvit tat, ter že dalje časa straši po Vodmatu.

24 ur za dve zemlji je dobil Fran Podgoršek, krojač pri Hribarju. Mož je v pijanosti vzel v nedeljo dve zemlji pri Zalarju.

Društva.

(»Slovensko planinsko društvo«) ima svoj redni občni zbor v sredo, dne 14. t. m. v restavraciji »Narodnega doma.« Začetek ob 8. uri zvečer. Na dnevnemu redu je poročilo predsednika, tajnika in blagajnika, dopolnilna volitev enega odbornika in slučajnosti. Z občnim zborom je združeno predavanje društvenega načelnika gospoda prof. Orožna.

(Občni zbor kovinske zadruge) vršil se je v nedeljo popoldne v Hafnerjevi pivarni. Iz poročila načelnika gospoda Ahčina povzamemo, da je bilo koncem preteklega leta 68 mojstrov članov zadruge. Naglašal je, da ima zadruga samo dolžnosti, a nobene pravice. Za kaj je taka zadruga? Celo pritožbo, katero je zadruga vložila radi nabijanja oken in vrat zavrgla je obrtna gospodarka, kakor tudi ministerstvo za notranje zadeve. Učencev bilo je koncem leta 177. Govornik je dokazal, da je ta blagajnica pasivna, naznanil, da je deželna vlada prena-rejena pravila potrdila in da se bodo nove volitve v odbor vršile na podlagi novih pravil. — Tudi naslednje poročilo o stanju blagajnic in pregledovalcev računov (poročevalac g. Kaiser) se odobri. Živahneje bilo je pri točki volitve. Gospod Spreitzer je predlagal, naj se voli po listkih. Volitev v odbor se je pričela in končno so skrutinatorji naznanili, da sta dva gospoda dobila samo po dva glasova, drugi listki pa so bili — prazni. Vršila se je ožja volitev, a drugokrat bili so — vsi listki prazni. Navzočni zastopnik obrtne gospodke je dejal, da se na demonstrativen način noče voliti, obrtna gospodarka, oziroma dež vlada bo izvajala konsekvence. Pri volitvi revizorjev bilo je treba tudi dvakrat voliti. Izvoljeni so dobili 5 oziroma 8 glasov. — Blagajnik Stadler je dobil cela 2 glasova, drugi listki so bili vsi prazni in navzočni komisar je konstatoval, da je izvoljen. Volilo se je tudi še razsodišče z istim vspehom. Pri »raznoterostih« je predlagal g. Rebek, naj se bolniška blagajna vajencev razpusti. G. Spreitzer pa je predlagal, naj se razpusti tudi pomožniška blagajna. Pristopi naj se že s 1. majem letos k okrajni bolniški blagajni ljubljanski. Prvi predlog se je sprejel, o drugem se mora vprašati pomočnike. Tako se je izvršil kovinske zadruge občni zbor. — Občno mnenje med zadržniki je, da se zadruga razpusti in da je doslej delala dovolj — štafaže. Tudi tu se je pokazalo, da se mora zadržni zakon premeniti. Obrtne zadruge morajo postati svobodnejše, ne tako odvisne od obrtne gospodke, kakor so sedaj. Nedeljski občni zbor je pokazal, da kovinski zadrugi že bije mrtvaški zvonec.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 13. marca. Drž. zbor je v drugem in tretjem branju vsprejel predlogo glede vojaških novincev.

Dunaj, 13. marca. Splošno se sodi, da cesar potrdi novi od dežel. zbora dolenjeavstrijskega vsprejeti volilni red za mesto Dunaj. Ob enem pa vlada, da vstreže liberalcem, razpusti sedanji mestni zastop, ki naj se po volitvah prenove na podlagi novega volilnega reda.

Dunaj, 13. marca. Listi poročajo, da se deželni zbori skličejo na 26. t. m.

Dunaj, 13. marca. Govori se, da bivši finančni minister dr. Kaizl v kratkem postane baron.

Pariz, 13. marca. Budgetna komisija je sklenila, da se vzame v finančni zakon vse fiskalične presnovne, ki so na dnevnem redu. Da je to komisija sklenila v trenutku, ko je zbornica že skoro dovršila proračun, je vlado spravilo v velike škrpce in govori se o ministerski krizi. Pričakuje se dolgotrajnih debat in časopisi so mnenja, da je komisija s tem sklepom izrazila vladi nezauzanje. Sedanjim poročevalcem je odložil

referat in je dobil hud vladni nasprotnik Mesureur.

Vojska v Južni Afriki.

Najnoveja poročila z bojišča potrjujejo sumnjo, da so se burske čete res umaknile pred prodirajočimi Angleži in da pred Bloemfonteinom bržkone ni nobenega večjega burskega oddelka. Joubert in njegovi podvodje so zbrali bržkone vse svoje čete ob reki Vaal, kjer mislijo napasti Angleže. Bloemfontein, glavno oranjsko mesto, bo toraj izgubljen in morda kmalu za njim tudi Winburg, kjer je sedaj sedež oranjske vlade, ako Buri ne spremene svojega sedanjega načrta.

Ob enem je pa razvidno iz današnjih poročil, da se živahno gibljejo ustaši, le žal, da so začeli mnogo prepozno. Sedaj ves njihov napor ne bo mnogo koristil bureki stvari.

Dogovori o mirovni pogajanjih so res na dnevnem redu. Ta vest se potrjuje sedaj tudi iz Haaga. Krüger se je posredovanjem konzulov obrnil do velesil za pomoč, pred vsem pa želi, da bi posredovale Belgija, Nizozemska in Švica.

Amsterdam, 13. marca. Tukajšnjemu poroč. uradu javljajo: Iz zanesljivega vira iz Haaga dohaja poročilo, da se je predsednik Krüger res obrnil do konzulov zunanjih držav radi posredovanja.

Bruselj, 13. marca. Krüger se direktno ni obrnil na Salisbury-a za pogajanje o miru, prosil pa je posredovanja zato pri drugih velesilah. — Govori se, da Rusija prevzame nalogo posredovalca.

London, 13. marca. Reuterjev urad poroča iz Colesberga: Most preko reke Oranje je v soboto sovražnik razdejati. Gradnja tega mostu je stala svojedobno več tisoč funtov.

London, 13. marca. Uradno se poroča: General Gatacre poroča 12. t. m., da se je nahajal prejšnji dan jedno miljo od železniškega mosta Bamery, ki je deloma razdejan. Sovražnik se nahaja na nasprotnem bregu. — Maršal Roberts brzojavlja iz Aasvogelkopa 12. t. m.: Med včerajšnjim prodiranjem nismo zadeli ob nikak odpor. Izguba od 10. t. m. še ni znana. Dva druga častnika sta ubita, trije ranjeni.

London, 13. marca. »Daily News« poroča iz Brithstowna 9. t. m.: Angleški oddelek se je bojeval v torek celi dan z vstajniki in se vrnil v sredo tu sem nazaj. Na angleški strani je padlo 14 mož ranjenih, devet jih pogrešajo. Na nasprotni strani je pet ubitih in več ranjenih. Vstaši so odšli iz Houwatra in se podali v Priesko. — Isti list poroča iz Aasvogelkopa 11. t. m. ob polu 8. uri zvečer: Maršal Roberts je danes prodiral proti vzhodu in došel do Aasvogelkopa. Na celem potu ni opazil Burov. Angleške čete so oddaljene od Bloemfonteina le 25 milj.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prev. I. B.—č.

(Dalje)

Brez odgovora odide oče Cristoforo proti zakristiji. Potniki gredó iz cerkve, brat Fazio jih odslovi ginjeno ter zapre vrata. Tiho, tiho odrinejo le-ti proti bregu, kamor jim je bilo odkazano, zagledajo čoln pripravljen, spregovoré ter dobé v odgovor dotično parolo ter vstopijo. Čolnar uprè veslo ob breg in odrine. Veslajoč z obema rokama krmi čez jezero do nasprotnega obrežja. Niti najmanjša sapica ni pihljala, jezero je bilo gladko in ravno, skoro nepremično, samo luč meseca, kateri se je zrcalil s srede neba, je trepetala in migljala na njem. Drugega ni bilo čuti kakor mrtvo in leno valovje, ki je butalo ob kamenito obalo, bolj oddaljeno šumenje vode, ki je vrvela mej oporami mostú ter enakomerno udarjanje vesel, ki sta rezali temno-modro jezersko površino in se obe h krati prikazovali iz vode in zopet patapljali. Čoln je rezal pred sabo vodo, ki pa se je za njim zopet zgrinjala in tvorila tako svedrasto progo, ki se je čim dalje bolj oddaljevala od brega. Potniki so molčali

obrili so se nazaj in gledali na gore in od meseca razsvetljene planjave, sem ter tja zatemnjene od velikanskih senc. Dobro so razložili vasice, hiše, koč, gradič don Rod-riga s ploščatim stolpom, ki se je dvigal nad kopico hiš na pobočji predgorja kakor kak razbojnik, ki bodeč stoji v temi sredi trume spečih tovarišev in kuje kako hudo-bijo. Lucia ga vidi in strah je spreleti. Oči obrne bolj doli po gorskih rebrih, tja do rojstne vasi; uprè jih tja na konec, kjer zapazi svojo hišico, in košato figovo drevo, ki je gledalo čez zid na dvorišču kjer za-gleda okence svoje izbice. Sedeča tako na kraju čolna se nasloni z roko na rob, oprè čelo v dlan, kakor bi spala, in skrivaj joka.

Z Bogom, ve gore, ki se dvigate iz je-zera proti nebu; vi raznoliki vršaci, znani onemu, ki je vzrastel pod vami, ki si vas je vtisnil v spomin kakor obraze svojih do-mačinov; vi, potoki, katerih žuborenje raz-loči kakor domače glasove v svoji hiši; ve, beleče se hišice, raztresene po obronkih ka-kor črede pasoč se drobnice, z Bogom! Kako otožen gre od vas oni, ki je vzrastel mej vami! Celo njemu, ki se radovoljno loči, ker gre drugam iskat sreče, zatemné v ta-kem trenutku dragoceni zakladi, katere vidi uže pred očmi; čudi se svojemu sklepu, precej bi se vrnil, če bi ne upal, vrniti se kedaj bogat. Čim dalje je zunaj na planem, tem bolj se odvrča njegovo omračeno in utru-jeno oko od te enakomerne neizmernosti. Vzduh se mu zdi težak, mrtvaški. Otožen in potr hiti dalje do hrupnih mest. Hiša pri hiši, ulica za ulico: vse to mu jemlje sapo. Pred palačami, katere občuduje kot tujec, pa mu plove misel nemirno koprneča do domače livadice, do one hišice, katero je uže davno odbral, da bode njegova, kadar se bogat povrne domov. (Dalje prih.)

Cena žitu na dunajski borzi dné 12. marca 1900.

Za 100 kilogramov.			
Pšenica za pomlad . . .	gl. 7 66	do gl. 7 67	
„ „ maj-juni . . .	7 70	» » 7 71	
„ „ jesen . . .	7 92	» » 7 93	
Rž za pomlad . . .	6 60	» » 6 62	
„ „ maj-juni . . .	6 69	» » 6 70	
„ „ jesen . . .	6 82	» » 6 84	
Tursica za maj-juni . . .	5 49	» » 5 50	
„ „ jul-avgust . . .	—	» » —	
Oves za pomlad . . .	5 28	» » 5 30	
„ „ maj-juni . . .	5 32	» » 5 33	
„ „ jesen . . .	5 60	» » 5 61	

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.

Čas opa- sevanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura po Celsiju	Vetrovi	Nebe	Padavina v 24 urah v mm.
12. 9. zveč. . .	739,2	5,5	brezv.	jasno	0,0
13. 7. jut. . .	739,2	—1,2	sl. sever	megla	0,0
13. 2. popol. . .	738,2	13,5	sr. jvzh.	oblačno	0,0

Srednja večerajna temperatura —6,1° normale: 3,0°

Ovsena kaša.

Ovseno pšeno, ovsena moka in ovseni puh (kakor Quaker Quats) izdeluje iz Smrečinega gorskega ovsa, priznane najboljšega na svetu, ondotno prodajalno društvo.

5 kg. poštni zavojček: kaša in puh K 4-40, ovseno pšeno in moka K 4-20, vse štiri vrste odbrane K 4-30. Po železnici od 25 kg. više (tudi odbrane) dosta ceneje in sicer od 62 do in 68 h za kg. po daljavi. 110 26-16

Glavna zaloga Smrečine gorske prodajalne družbe za Avstro-Ogerske:

LEOPOLD HEISS, Dunaj, IV/1, Wludner Hauptstrasse 56.

Dunajska filialka Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in 984 33 razvinkuliranje obligacij.

Vabilo

na
V. redni občni zbor
„Hranilnice in posojilnice v Metliki,
regist. zadruga z neomejeno zavezo“,
kateri bode
v nedeljo 25. marca 1900
ob 1/9. uri predpoldne
v posojilničnih prostorih „v Gradu“.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in računskega pregledovalca.
2. Volitev načelstva in računskega pregledovalca.
3. Potrjenje računa za leto 1899.
4. Prememba pravil.
5. Razni nasveti.

Opomba. V slučaju, da občni zbor ne bi bil sklepčen, vrši se ob 9. uri isti dan drugi občni zbor na istem mestu in z istim vspeškom ter se bo sklepalo brez ozira na število navzočih udov.

V Metliki, dne 10. marca 1900.

241 1—1

Načelnistvo.

VABILO

na
II. redni občni zbor
„Kmetijskega društva v Metliki,
registr. zadruga z omejeno zavezo“,
ki se bode vršil
v nedeljo dné 25. marca 1900
ob 1/10. uri predpoldne
v posojilničnih prostorih „v Gradu“.

Dnevni red:

1. Predložitev in potrjenje računa za l. 1899.
2. Volitev 5 članov načelstva.
3. Volitev nadzorstva.
4. Prememba pravil.
5. Slučajnosti.

Opomba. V slučaju, da občni zbor ne bi bil sklepčen, vrši se ob 10. uri isti dan drugi občni zbor na istem mestu in z istim vspeškom ter se bo sklepalo brez ozira na število navzočih udov.

V Metliki, dné 10. marca 1900.

242 1—1

Načelnstvo.

VABILO

na
I. redni občni zbor
„Hranilnice in posojilnice na Gojzdu,
registr. zadruga z neomejeno zavezo“,
kateri se vrši
sv. Jožefa dan, 19. marca 1900, ob
3. uri popoldne
v župnišču na Gojzdu.

Vspored:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Poročilo tanika o računu za leto 1899.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Razni predlogi.

243 1—1

Načelnstvo.

Naznanilo.

Podpisani javlja, da se bodo dné 9. aprila 1900 dopoldne ob 9. uri in v poznejših dneh v občinski pisarni v Borovnici potom

prostovoljne javne dražbe

razprodajala Loreno Verbičevim dedičem lastna zemljišča in sicer: njive travniki in pašniki, ter razven tega več tisoč komadov stoječega gozdnega drevja, t. j. hoj in smrek.

Natančnejša pojasnila in tudi vpogled v dražbene pogoje daje c. kr. okrajno sodišče na Vrhniki, Josip Verbič v Bistri, Franc Verbič v Borovnici in

dr. Josip Furlan,
odvetnik v Ljubljani.

245 5—1

**Za ličenje kositernih pred-
metov, bronzovo imitacijo, broniranje
kipov iz mavca, broniranje ograj
pri stopnicah, vse v najfinjši izvršitvi, priporo-
čata se BRATA EBERL v Ljubljani, Frančiš-
kanske ulice.**

Vnanja naročila proti povzetju. 228 26 11—9

Št. 8402.

Razglas.

135 3—1

V smislu § 53. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se daje na znanje, da bodo računi o prejemkih in stroških

1. mestnega zaklada;
2. ubožnega zaklada;
3. zaklada meščanske imovine;
4. ustanovnega zaklada;
5. potresnega zaklada;
6. regulacijskega zaklada;
7. loterijsko-posojilnega zaklada;
8. mestnega vodovoda;
9. mestne klavnice in
10. mestne elektrarne za leto 1899

od danes naprej 14 dni javno razgrnjeni v tiskalnem knjigovodstvu občanom na vpogled. Pri pretresanju in konečni rešitvi teh računov vzel bode občinski svet morebitne opazke o njih v predvarek.

Mestni magistrat v Ljubljani,
dné 18. marca 1900.

„Slovensko vinogradniško društvo“

priporoča slav. občinstvu in osobito gg. duhovnikom svojo bogato zalogo doma prešanega dolenjca, potem istrijanca in štajerca, ter finega dezertnega vina v steklenicah, t. j. ljutomeržana, bakarsko vodico,

refoška in muškata,

244 3—1

Vsa vina so pristna, zdravstveno preiskana in zanesljiva.

Društvo postreže tudi z izvrstnim vinom za maše.

Preiskovalna spričevala vsikdar na razpolago resnim kupcem.

Naroča se pod naslovom: „Slovensko vinogradniško društvo“ v Ljubljani.

Razpis.

Zaradi oddaje zidarskih, mizarskih, tesarskih, slikarskih, plesarskih in kleparskih del za razširjanje in nadzidanje šolskega poslopja na Ježici vršila se bode ondi v šolski sobi

dné 29. marca ob 9. uri zjutraj

javna pismena ponudbena razprava.

Dotični proračun in načrti so pri podpisnem krajnem šolskem svetu vsakemu na vpogled razgrnjeni.

V ponudbah, katere je do določenega časa vložiti zapečatene ter opremljene s pravilno kolekovanimi prilogi in s 5% — na podlagi skupnih ponudnih zneskov določenem — vadijem, navedi ponudnik jednotne cene in na njih podstavi preračunjene skupne zneske s številkami in z besedami.

Dela se bodo oddala posamezno ali skupno brez notranje oprave.

Domači obrtniki imajo pod enakimi pogoji prednost.

Krajni šolski svet na Ježici,

dné 10. marca 1900.

Predsednik: Anton Vilfan.

Živnostenska banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20.000.000 K.

Reservni zaklad nad 7.500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznju, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dné 13. marca.

Skupni državni dolg v notah	99-30
Skupni državni dolg v srebru	99-15
Avstrijska zlata renta 4%	98-35
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	99-45
Ogerska zlata renta 4%	97-15
Ogerska krona renta 4%, 200	93-65
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	128-25
Kreditne delnice, 160 gld.	235-40
London vista	242-90
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118-50

20 mark	23-65
20 frankov (napoleonor)	19-29
Italijanski bankovci	90-15
C. kr. cekini	11-38

Dné 12. marca.

3-2% državne srečke l. 1864, 250 gld.	165—
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160-25
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	200-50
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	96-40
Tisne srečke 4%, 100 gld.	141-35
Dunavske vravnave srečke 5%	257-50

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	108—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	95-90
Priporočne obveznice državne železnice	87-50
„ „ južne železnice 3%	69-60
„ „ južne železnice 5%	—
„ „ dolenskih železnice 4%	99-25
Kreditne srečke, 100 gld.	395—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	335—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	43—
Ogerskega	22-20
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	13—
Rudolfove srečke, 10 gld.	66—

Salmove srečke, 40 gld.	172-50
St. Genois srečke, 40 gld.	180—
Waldsteinske srečke, 20 gld.	178—
Ljubljanske srečke	50—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	124-75
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	299—
Akcije tržškega Lloyd, 500 gld.	77—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	26-30
Splošna avstrijska stavbinska družba	9-50
Montanska družba avstr. plan.	268—
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	323—
Papirnih rubljev 100	255-50

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.